

TARTALOMJEGYZÉK: Döbrentei Kornél – HÓVIRÁG, A TISZTASÁG STRÁZSAVIRÁGA • Ambrus Lajos – ANYAFÖLD, SZERELEM • P. Maklári Éva – KURUC-DAL 2017, BÚCSÚ A TENGERTŐL • Pálfalvi András – A FÜBEN, A FÁBAN, A TÓ ÉJI DALA, ARANY ŐSZ • László Zsolt – EGY MARÉK VENYIGE, WATERLOO-T MAJD HOLNAP JÁTSZUNK • Iancu Laura – NAGYVILÁG, MADÁRTÁNC • Szuromi Pál – POKOLRA KELLANNAK MENNI • Szegedi Kovács György – MIÉRT VANNAK, MI MINDIG • Bobory Zoltán – KHÁRON ÚR KÉREM!, KHARON VÁLASZA, A HOLT LELKEK ÜZENETE A LADIKBÓL • Zirig Árpád – NEM TUDOM..., FÜRDIK A TÁJ • Gáspár Aladár – A KERT • Ocsenás Péter – A BOLT • P. Maklári Éva – BÚCSÚ A TENGERTŐL • Lukácsy József – TERSÁNSZKY JÓZSI JENŐ 1888–1969 • Kocsis Csaba – MADÁRDAL, CSALAFINTA KISCICA, TENGELIC • Bercel Hunor – MADÁRHANGON •

Döbrentei Kornél HÓVIRÁG, A TISZTASÁG STRÁZSAVIRÁGA

Budai Júliának

Még teremtközi a világ, a tél kietlen telke
a föld, még fohászosan megébredő szándék
az Isten vizek fölött lebegni vágyó lelke,
a mélység gyászszűrű sötétet okád még.
Mi a titka,
hogyan. hogy a bugyrába került reményből pattintott szikra
éledéssé megfogán,
hócsuhás lángot nyugulni lendít,
s telidobogja az akvárium-áttetszővé dermedt semmit?

Miként a szívburok, a földkéreg megreped,
a halotti maszkká üresedett öntvény,
erőt veszel a táj fagyba-zsibbasztott csöndjén,
ha napvilágra bondul küzdelemtajtéktől vitézljő fejed
harangöble,
hiába, hogy kutyák tömlője sorvasztó savóval kóp le,
üdeséged nem a végzet, csak a múltás
aszhatja el, nem fekélyesítheti féregvonulás,
riadalmasan mozgósítod megigazulni az ítéletes időt,
a krisztus előttit, a Trianon utánit,
Jerikó-roskasztón, de a derű éteri csillámporával is angyaltalan;
íme a hóvirág, a tisztaság strázsavirága kinőtt,
pellengérré, piederesztálra makulátlan áll itt,
a hantok masszába marasztaló koloncai közt maga van:
árvasága hamvas, színében mintáz vakvezető botot,
kit vakondszagú örökéjbe sápaszt az undor,
magánya kegyes célért irgalmatlan robot,
győzi, kidől, egyre megy, kiröhögik hálátlan utókorok,
lázadva süvítne, csattanna, mint az ostor,
már mindegy, kire, mire vág,
csak sebet szakasszon,
a lelkiismeret legalább
a szűköltetőt kín mementős mécs virrasszon,
mert talentumaink nemesb része elromlott,
gyehenna-hevített lángelmék, hamubasült Holdat habzsoló
bolondok,
címervirággént gyökereddel szódd be hiányglóriás zászlainkat,
az isten-szem likakon át a smasszer történelem hetediziglen
minket vizslat.

Nem fonségesebb, csak fennköltén romlott
a buja Versaille
lilioma, lecsábítja az égről a Napot,
bibéi nyájas mézelése korszakok kövület-rétegein áthat,
s hogy a jelképpé parancsoló magosba felszállj
szúróláng-szikáran, hiába akarod,
ha a valóságra aranykulimással ragasztatik kulisszalátszat,
ha minden alkonyulatot zenitre emelünk,
a magunk ásta veremben tetemsárgán csírázva folyton csak
telelünk,
vagy idegen orvvadászok cselre ajzott bírvágya szerint
csaliálatokká baromkodunk megint,
önnön magunkat csálva törbe,
meghunyászkodva, túrve, megtörve
engedjük, sorsunk nemlé és tetszhalál közt ingázzék:
akár egy szomorú mészárszék,
ez a béke távlatosan vandál,
s Ikarusz merész kudarcán edzett szárnyak helyett,

melyek megkísértik az Isten közellétével benépesülő távol-egyet,
itt a passiójáró messiási szandál
az egyenlőséget.

És bűnösen botor, pusztítóan oktondi,
aki önfelmentve a vádat habosan öklendi:
e Koppány-mintára szétszabdalt hon
csakis azért ily tébolyda-sanyarú, mert Trianon...
mert ama palotás parkban
megdicsőült győztes lándzsa alakban
a lilium, ostyaderengésű selyme
alatt Európa máig szagló, vérizamos verme,
képmutatás
az Úrfelmutatás.

De nem vallja meg az zsoltárral felpeckelt száj:
nem bátorságos tusázni egymással háttal,
naponként csonkoltatunk egymás által,
ami itt pokolodik. mindennapi magyar Versaille,
a megtisztuláshoz gyónás nem küzd utat,
nincsen szembesülés, megrendülés, sem büntudat,
ily megátalkodottan, ily ostobán
tékozoljuk el maradék egyharmad ország-jussunk,
és ha már nincsen hová fussunk,
mint ki jól végezte dolgát, eltakarodunk Szent Mihály lován.

Nagyboldogasszony, te látod,
mi utánunk marad, káosz.
Főléltünk, oltalmas palástod gomolyos, ima-kérdőző szánktól kirágyva,
de segélj meg, hogy az irdatlan sötétben, mint kicsi fárosz,
elvezessen a végérvényes feltámadáshoz
a tisztaság strázsavirága.

P. Maklári Éva KURUC-DAL 2017

Vajon jogom lesz-e nevének
nevezni mindazt, mi engem illet:
fiúnak a fiút, lánynak a lányt,
tagadni, ami semlegesített.

Parázs vitában felvállalnom
mindent, mi hozzám tartozik:
nyelvet és hazát, a cseresznye
ízét, a virágzó Tisza fodrait,

pipacs-rikoltást búzamezőben,
Badacsony kint hagyott koporsóját,
tó fölött üdülő kósza felhők
szélfútta, piruló, szelíd arcát,

falu végén a kurta kocsmát,
pihenését a kikötött kompnak,
álmot hozó, édes, esti meséket,
igazát a kimondott szónak.

Jogom lesz-e az aradi várnál
hangtalanul is vallanom, hogy
gyógyíthatatlan daganatként
testembe épült Trianon.

Engedik-e majd trónoló vénnek
lányok énekét tavaszi este,
fehér ruhában, lobogó hajjal,
virágot szórva utcakövekre.

Vajon jogom lesz-e hinnem
mindazt, mi nekem fontos,
hogy a szivárvány fölött angyalok
szállnak, és a nap is ott ragyog,

hogy templomtornyaink égig érnek,
s a szeretetnél nincs nagyobb.
Szabad-e majd e tépett hazában
hangosan mondanom: ez vagyok.

Ambrus Lajos ANYAFÖLD, SZERELEM

„... minden talpatnyi
földért esztendeimmel fizetek.”
(Dzsida Jenő)

Kint járok a hajdan-volt szerelemről
éneklő mezőn, harsány színekben lobog
a szívem, hűsölni arccal a földre
borulok én, a menny és a pokol kapuja
közt ingadozó ember, akire csak így
találhat még sárgaméz-mosoly.
A menekülő utak itt szikla-ajtóba
botlanak, és a szerencsés kisebbik fiú
nászindulójára az égő csipkebokrok is
térdre borulnak, s miközben mi, pityóka –
cukorra áhítózó szánkban a
napraforgó-pogácsa ízét érezzük.

Van-e még, te szerelmes föld,
egy fél főtt-tojáshoz elegendő könnyed,
hogy szerelmünk bölcsője, melyben
tűz nélkül sem didergünk,
e vak mélységek fölött
idegen kézre ne kerüljön?!...

Mindig bennünk és általunk
élőről, jóban és rosszban, örömben
és bánatban, a parancs-osztó emlé-
keinkről, a dárban is emlékezőkről,
az elmentekhez, az elmenőkhöz, az
itthon maradottakhoz és a haza-
térőkhöz, a riadozó álom-utakról,

a Golgotákat ölelő honi köves
ösvényeinkről, a balladák fekete
fátyolát lebbentő Hegyi Beszéd
igazáról, a még kibírhatóról és a
kibírhatatlanról –

Csak a szülőföldről, jóban é
és rosszban, örömben és bánatban:
hogy legyen, ahonnan elmenni,
legyen, ahová visszatérni,
értelme legyen itt maradni... Ahol
egymásra találunk, az legyen!

Pálfalvi András

A FÜBEN, A FÁBAN

A fűben, a fában
A kéreg rajzában
Kéreg alatt a
Bogár vágyában
A virág illatában
Libbenő lánykák
Kacér mosolyában
A télben, a nyárban
Az őszi határban
Szelek viharában
Felhővonulásban
Viruló kertek
Zsongó tavaszában
Madarak dalában
Szárnyuk csapongó
Csattogásában
Felkelő Napnak
Bárony sugarában
Patakrohanásban
Füredőző kavicsok
Csillanásában
Holdfényes éjszakán
Ezüstcsobogásban
Csillagok pislogó
Égi karában
Az erdőn, a mezőn
A hegy magasában
Meglesni valakit
A legszebb álmában
Ringani csendesen
Ezernyi csodában

A TÓ ÉJI DALA

Mért fakad éjjeli dalra a tó
Nappali fényét temeti, siratja
Hullámtaraját futtatja a partra
Csendesen ring rajta egy kis hajó

Kerek ablakán fény aranya villan
Gyertya lángja gyúlt a szerenádra
Apró lobogását féltőn takarva
Mozdul egy árnyék csendesen, halkán

Révész ül a szálkás palló peremén
Keze kérges, arca ráncos, szeme vén
Szíve meleg, örökifjú s nem felejt

Érti a tó lelkének minden titkát
Hullámok nappali csillogó táncát
Gyertyájának lángjával megidéz

Acsa Szűcs Imre – *Velencei-tavi motívumok*
40x32, vegyes technika, 2016

László Zsolt

EGY MARÉK VENYIGE

A dombtetőn még messzire lehetett ellátni. Bólogattak az erdőszéli molyhostölgyek ágai. Fehérvár fölött már lassú szürke árnyakat lóbált a közelítő távolság. Bodzabokor vesszőiből farigcsáltunk nyársakat. Készültünk egy régen eltervezett szalonnasütéshez. Igazi parsztszalonna ujjnyi szeleteit szántuk a hamvadó lángok fölé. Ott állt kezében egy maréknyi venyigével. Én a tűzbe bámultam, mint a homokvihart túlélő beduin a sivatagban. Mellettem állt, kezében egy maréknyi venyigével. Ő volt az Apám. Sosem akartam, hogy tiszteletet parancsolhasson rám egy-egy futó pillanat. De ott és akkor másként történt. Mert a dolgok másként történnek meg, ha előre nem tervezik meg őket. Éreztem, hogy valami nemzedékeken, több életöltőn átívelő nagyon ősi dolog fog jólesően megszorongatni. És Ő, kezében egy maréknyi venyigével, őszülő bajusza alól, mintha mindent látott volna, elkezdte kilehelni felejthetetlen és mélydongájú monológját. Fiam! Még várjunk egyet. Béci bátyánk szalonnája is bírja még. Igyunk pár korgyot a gránási rettenetesből. Mert tudnod kell, hogy este hat körül már minden szél ereje csitul. Nézd a tűz hamvadását. Hallgasd a tücskök ciripelését. Minden surranás és mellette minden látvány a te világod lehet, ha figyeled és közeledsz felé. Megérteni sosem fogod, de részese lehetsz, és benne élőként talán el is fogadhatod. Nagy és messzi megközelítés ez. Ha a tűzbe nézel, ott van az Isten, és egyszer ott leszek én is. Csak azért mondom neked ezt, mert Isten bennünk is van. Most, hogy a rendszert nemrég megváltottuk, lassan kiüresedtek a templomok. Amikor a kommunisták elleneztek a templomba járást sokkal többen voltak a miséken, mint ma. Érdekes dolog ez. Az ellenállás, a tiltás néha szaporít és szorgalmaz is. És a szó... Egyre csak soványodik, mint egy betegen éheztetett haszonállat. Nekem sosem volt számítógémem, de 1956-ban és azután mégis tudtam a társaimról. Tudtam, hogy mikor kell hazudni, és tudtam, hogy mikor kell igazat mondanom, hogy védhessük egymást, és lehessen világunk. Mert élni minden körülmények között kell! Tudd, hogy nincs igazságos ember. Én sem vagyok az. Az ember vagy magát adja föl, vagy másokat hagy cserben. Választás nem volt és most sincs, de tisztesség, becsület talán még akad. Amikor rendszeridegen nagyapádat Sopronkőhidán a szocialista erkölcsökre nevelték, és több diplomás értelmiségiként kőfejtésre tanították, akkor én már rád vártam. Aztán meglettél nekünk... Szerelemgyerekként. Tudtam, hogy renitens leszel, és tudtam azt is, hogy az érvényesülés útján miattam és családunk múltja miatt nagyon sok akadály lesz előtted. Mindent meg kell bánnom! Meg kell bánnom még a bocsánatéréseimet is! De látod, megfordult az ég takarója. Más mintát mutat, mint ma is, nézzed majd a csillagokat minden este. Nézd a Vénuszt, és ha lesz igaz szerelmed, társad, kérjed, hogy időnként nézzen föl rá ő is. Mert nekem és neked ez a csillagunk...

Itt ez a keveske venyige, ez még kell a tűzhöz. Megsütöttük apámmal azt a pár szelet szalonnát. És valóban enyém lett azon a napon a világ egy másik része...

Most itt ülök a fiammal a dombon, a molyhos tölgyek zilált esti árnyékában, egy másként suttogó világban. Készenlétben a „Sparos” szalonna. Fiam bámulja a tüzet. Szeméből visszasütnek a lángok. Kezemben venyigével állok föl a tűzkupac mellett. Elmondom neki újra, hogy „este hatkor elcsitulnak a szelek” mint, ahogy nekem elmondta Apám. Kérem, hogy válasszon csillagot sorsának jeleként. Fiam rám néz, belemarkol a venyigébe. Apám nekem még nem kell megbánnom semmit! Már kiválasztottam a Vénuszt, a reményt...

WATERLOO-T MAJD HOLNAP JÁTSZUNK

Ez egy ilyen kor. Az ember már 40 év körül gerincfájdalmakkal, lumbágóval küszködik. Több marék gyógyszer heteken át, majd irány a szakorvos. Ezt az utat végigjárva üldögéltem a kórház folyosóján. Feltűnő volt, hogy nagyon kevesen várakoznak. A várakozók is föl-alá járkáltak. Az ablakok párkányát tapogatták, majd ajtótól ajtóig csoszogtak. Furcsa volt ez a kórházi folyosó. Valami belülről azt súgta, hogy nem jó helyen várakozok, de érenyeim egyike a mohóság mellett a türelem. Vártam a fehéren vakító hideg folyosón, és élém állt egy két méter körüli, sovány, papírcsákót viselő férfi. Végkép bebizonyosodott, hogy nem jó helyen járok. A papírcsákós megállt előttem, egy jó nagy staneclivel a kezében.

– Kő keksz? Ha kő, ha nem, én szívesen adom, mert én vagyok Napóleon, és nem tartok semmitől, csak a sűrű hóeséstől félek. Nagyon félek a hózivatarban, de eddig minden csatát megnyertem, kitartó vagyok, és mivel nem vagy ellenség, visszatérek hozzád, mint hú csatatársamhoz, és pár marék keksz után megtervezzük a stratégiát. Ok? Addig is pihenj és készülj a sorsdöntő ütközetre.

Megrökönyödtem, de további hezitálásra nem volt lehetőségem, mert kitarult egy ajtó, és kihömpölygött rajta egy húshegynyi ápolónő. Mentében szinte szelet kavart. A folyosó pár maréknyi pora örvénylett körülötte. Rám nézett furcsa kékes-szürke hatalmas bagoly szemével.

– Az Úr is csatára készül? – fordult hozzám földrészeket is beárnyékoló arcfelületével.

– Nem, én nem készülök csatába. Én derékfájással vagyok itt.

– Akkor az Úr rossz helyen jár, ez az elmeosztály, illetve a harcmező. Az idegosztály egy szinttel lejjebb van. Kérem, hagyja el ezt a harcedzett csapatot, menjen le a civilek közé.

Kérésének villámgyorsan, menekülésszerűen tettem eleget. Mögöttem recsegve húzódtam be az elmeosztály mágneszáras ajtaja. Mégsem bírtam ki, hogy ne nézzek vissza és egy-két mondatot még ne hallgassak meg az ajtón túlról. A nővér magához intette a magas sovány férfit. Átölelte, arcát gyöngéden megsimogatta.

– Drága Napóleon! Most beveszed minden gyógyszeredet. Waterloot majd holnap játszunk, és megígérem neked, hogy szárnysegédként mindvégig veled leszek. Tehát holnap Waterloo... Ha elesel a csatában, megígérem, hogy hóesésben nem temetünk el.

Iancu Laura

NAGYVILÁG

A Műegyetemmel szemben a
pesti oldalon a
Kuratura vadvirágait
látom hosszú keskeny sorban
egy indiai férfi
válla fölött a parkban
kapaszkodni kellene
egymásnak préselnek a
villamos le-felszálló utasai
de csak ebben a hamis világmozgásában
érzem illatod s
már integetek is a W62 ezer valahányas
járatnak
két kézzel integetek ahogy a
fuldokló zongorázik az ég felhőinek

MADÁRTÁNC

az én apám is tudott
furulyázni
s ha halni készül ma is
előveszi
a rózsafüzér szemekkel megtelt
szobor sípját
vak szeme csontkeze
csiszolhatja az
Üdvözlégyektől megfulladt
rongybabát

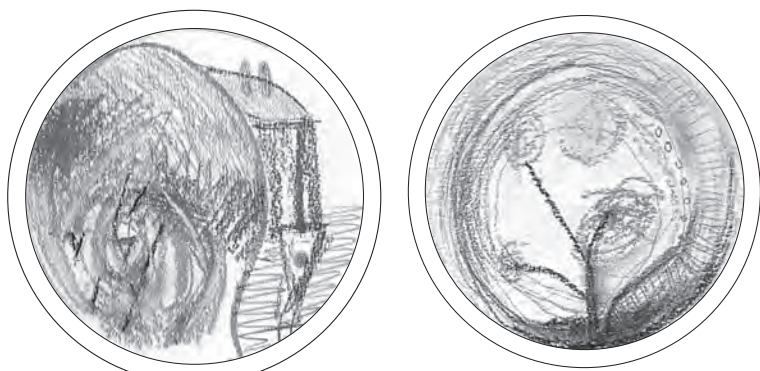
csak akkor fújtam bele
amikor az otopeni pályán
tolta a talicskát

ebéd idő volt és
a jósmadár
túlördította a harangszót
s én fújtam alá a furulyát
Szevári Mariska
ujjdagasztó táncát

Pálfalvi András

ARANY ŐSZ

Az arany ősz
Arcát körtére, almára fektette
Gyümölcs-mosolya édes volt és szelíd
Hallgatta rézlevelek susogását
A fanyar és mézes illatok között
Lágyan búcsút intett
És lassan lehunyta szemét
Hogy ne lássa miként
Nyeli el a falánk, könyörtelen kód
A messzeséget, a meghitt tájat
És minden kedves gyermekét

Vörös Nagy Gréta grafikái

Szuromi Pál

POKOLRA KELL ANNAK MENNI

Az elmeosztály abban az időben még egy Dosztojevskij tollára való színhely. Maga az épület a kórház legnagyobb, L alakú, kétemeletes tömbje, berácsozott ablakokkal természetesen. Egymás fölött három önálló osztály működött, osztályonként hetven férfi és hetven nő ágygal. Az ajtókat kulcsra zártuk, és a „kontrakulus”, ez a perverz szakmai jelkép úgy függött mindannyiunk kulcscsomóján, mint az eladott lelkek fausti záloga. A világos, széles folyosóról (mely egyetlen természetes vígasza volt a helynek) húszágyas kórtermek bugyrai szakadtak fel sorra.

Egy évszázad kövült meg itt: a kórtermi légkörben, a literszámmra mért („nyugtatóként” adott) mérgező paraldehidben – a *bicskát és szabadságot* egyfüstre elkobzó szándékkal együtt.

Az ápolók élén D. úr, egy megfáradt, de még kemény akaratú öregember állt, ki rendíthetetlenül hitte, hogy az orvosok felforgató és öntetszelgő reformjaival, gyanús engedékenységgel szemben csak a Fegyelem, ami örök, s az elmeosztályok évezredes rendje nem juthat árulásra. Körülötte, D. úr körül tenyészték, szinte bandákba verődve, s tartották fenn jól érzékelhető maffiáikat az ápolók. Valójában ők uralták az osztályt. Velük éltek szoros szimbiózisban, éjjel és nappal a félelem s a remény kettős polipkarjai közt a betegek. S hasonlóan a fegyintézetekhez, amíg mi, orvosok voltunk szemükben a távollevő igazságszolgáltatás és a törvény, a börtönórak parancsait ők, az ápolók szabták ki, s így minden beteg tévedhetetlenül tudta, hogy tőlük függ a mindennapi kegyelem: a test békéje, vagy szadista büntetése, ha a vizit végén majd bezáruznak mögöttünk az ajtók. Ettől a genetikus, tovább-öröklődő hatalomtól mindnyájan beszennyeződünk. Az ápolók mint elkövetők, jellemüktől függően a bűnösség különböző fokán, és beszennyeződünk cinkosként mi is, mint gyakran szemet hunyó tanúi ennek a hatalomnak.

Lélekgyógyászati közhely, de az osztály falain mégis alig ütött rést az az igazság, hogy az ember sohasem egész lényével, egész személyiséggel beteg. És sohasem azonos intenzitással, enyhülés nélkül. Elszabadult indulatok, az idegpályák megbomlott rendje homályba boríthatják az elmét, de a teljes homály kivételes és sohasem mozdíthatatlan. A homály gyakran gomolygó kód: sűrűsödések és feltisztulások, melyen át kilát és eszmél az értelem. Kódok mellett a betegségek nagy része vergődés, felszínre-kerülés és alábukás, míg máskor inkább nyelvezavar – tiszta észlelés mellett. S tán ebben a nyelvezavarban a legnagyobb a kitaszíttottság és a szenvedés, hiszen ő ért téged, csak azt nem érti, hogy különös, prehisztórikus nyelvére te miért nem adsz választ. És átéli a kint, a közönyt, hogy tárgyként kezelt ember, lelketlen objektivitás; átéli a kitaszíttottságot, a szeretetnélküliség sivatagát...

Fölvétele s az orvosi vizsgálat után az egyik húszágyas kórterembe, a „Figyelőbe” került a beteg. Középen, a gondosan vasalt, hófehér abrosszal letakart asztalnál ültek a „figyelős” ápolók, mindig ketten, a szabályzat szerint. Munkájukat a tisztséget jelölő szó fejezte ki hüen: figyeltek és fegyelmeztek, és azon túl (mintegy bizalmasan feltárva civil arcukat is) szenvedélyes kártyázással ütötték agyon az időt.

Ide, az alvilágnak ebbe a dantei bugyrába hullt le a zavart, látomásoktól gyötört, nyugtalan, tudathasadásos beteg, a depresszióban szenvedő, szorongó páciens, de az élet értelmét először elvesztő, magukat öngyilkosságra szánt serdülőket is ide fektettük. S akiben még élt az észlelés világgossága, a szenvedő embereknek ez a vonagló közössége kiolthatta minden reményét. A látvány, a szörnyű képi jóslatként eléje vetített jövő, személyes sorsának lehetséges végállomása még mélyebbre lökte a betegség zuhatagán.

Innen kellett felküzdenie magát.

A szomszédos ágyon egy hörgő, agonizáló öregember fekszik, kit naponta „megcsöveznek”, hogy „táplálékként” a beléje tolt gumicsövön valami fehér lötytyöt engedjenek le a torkán.

Másik szomszédját lepedők pányvázák az ágyhoz, ezek alól köpködi tekergő, nyálas átkait az ápolókra. A cuppogós száju, fogatlan beteget, az osztály „buziját” ágyékba rúgással fenyegetik, ha újra idegen ágyban kapnak az éjjel. Odébb valaki nyitott szájjal, egy rongyzsák kába eszméletlenségével fekszik, keze a kövezetig lóg, csorgó nyála tócsába gyűlik a párnán. „Sokkolták” – hallja nemsokára, mert a sokkolásról mindenki rögtön tudomást szerez; ez a szó a hozzátapadt ütés-áramozás-kicsinálás képze (és véle a halálos pánik) olyan jelenvaló itt, a figyelőben, mint siralomházban a falakon túli bitó.

A beteg pusztító időtlenségbe és személytelenségbe süllyed, s ha belépéskor még őrizte is, a gépezet itt már elnyeli az énjét. Fölvételekor meztelenre vetkőztetik, hogy egyenruhaként madzagos gatyát és húgyszagú háncspucst kapjon. Könyve, ha volt, letétbe kerül, szemüvege szintén. Furcsa, hogy ez a morbid tilalmi rendszer csak egy dolgot kímél: a cigarettát. Az ápolói kegyelem a névre szólóan őrzött pakliból olykor szíveskedik engedélyezni a rágyújtást, s a fegyencborostás, ágyékuknál gyakran meztelen, a szenvedélytől izgatottan lihegő roncsok megtöltik a bűdös klozetot, mely most az érzékiség szigete lesz – a gyufasercenéstől az utolsó slukkig.

Az újoncot a jobb indulatú figyelős ápoló „no, gyere komám” felkiáltással fogadja, amitől szintén nyilvánvaló, hogy kinti világod, tekintélyed és értékeid elveszítették érvényüket. S magadon is megütközve, szégyennel telt lelki fordulatlan nemsoká még hálát is érzel a tegezésért, mert egy archaikus, patriarkális bizalom jeleként hat rád, s tőle megalázottságodba kis remény vegyül.

S mint Radnóti légerére a „vad Szerbia ormán”, rád borul az első éjszaka. Az asztalnál a figyelős ápoló virraszt (társa odébb már alszik egy ágyban)...zsémbesen, káromkodva terel a helyére egy bolyongó beteget... Körülötted horkolnak, nyögnek a „rabok”...csapódik a WC- ajtó... „Kérem szépen, csak tudni szeretném...” – próbálkozol az ápolónál – „majd holnap megtudod, édesapám” – vágja el a szavad.

Már csak egyvalaki tart a névtelenség fölött: kételkedő, elorzott bizalommal az orvosra gondolsz, aki nemrég vizsgált, és gyógyulását ígerte. „Gyógyulni? Itt?! És ő tudja ezt?!...”

És másnapról vizitek, nagyvizitek, a gyógyítás fehérköpenyes szertartásai, gyakran komédiái. Felsőbbségesen összehajló fejek fölötted, érthetetlen diskurzusok rólad – de szinte sohasem veled. Megszólítanád, utána szólnál az orvosodnak, ám ő atyai szemöldökráncolással helyreutasít vagy rád kacsint bizalmaskodva: hogyne, jól ért téged, de hát a „nagyvizit” – sietni kell!... Elfolyik az idő – reggel este injekciók oldanak el az eszmélés partjaitól – mézgas, izsapos hullámváz vagy – s köd-köd mindenütt –

És ki tudja, mennyi időre – „No, hogy van?” – rá tudod bólintani, cserepes szádon kilödni a szót: „...jól...jól...”, hogyne, egyre jobban. Aszklépiosz szolgálai elégedetten bólintanak, „na ugye, pedig milyen csehül nézett ki ő is”.

Majd, végre odakinn. Az első támolygó séták... Körülötted közönyös vagy bágyadtan érdeklődő sorstársak. Sokat ne várjál tőlük: legtöbbjük már *törvénytisztelő*, s hűségükben egy-egy önkéntes kápó lapulhat. Az Osztállyal, a Renddel szembeni lázadásodban, ha úgy esnék, azonnal magadra maradnál. Mintha még nem volna teljes a megalázottság, s a szabadságot most egymástól is vissza kellene oroznotok.

Így működött az évszázados gépezet, W-re kerülésemkor még szinte hibátlanul.

Az osztályos orvosi szinten velünk, a hetvenes években történt a nemzedékváltás. Nagyjából egyidősek voltunk, és eléggé tisztán, hasonló ellenérzéssel és szégyennel érzékeltük, mi zajlik körülöttünk. Nehéz volt világgosságot engedni

ebbe a pincemélybe, egy-két idős kolléga és az ápolók minden igyekezetükkel próbáltak ellenállni. – De bármekkora „szabadságot”, „jogokat” vagy tisztességesebb bánást jártunk is ki az évek során a betegeknek, kudarcunk holtbiztos hatékonysággal ott lapult a gyógyítás feltételei között. A becsületesen, szakmailag korrektül ellátható beteg-létszámmal szemben ugyanis húsz-harminc ágyas részlegeket vittünk (nem szólvá arról az aberrált rekordról, amikor hónapokon át egyedül dolgoztam a hetvenágyas női oldalon). Szégyenletes és felkavaró belegendolni ma is, harminc év múltán, hogy ebben a gyógyító-őrző-fegyelműző malomban hányszor hagytuk cserben, szándékaink ellenére is, a ránk bízott beteget.

Ám a rekordokat, a betegfolyam „ellátásának” csúcsteljesítményeit nem mi, hanem Z. Elvira, az ideggondozó főorvosa állította fel, zsonglöröket megszegyenítő, hihetetlen mutatványával. Elvira személyében a sámáni képesség egyesült a szereplés, a színpad utáni vággyal, melyek szüntelen űzték őt az orvosi tekintély képlekeny álarcá mögött. A kórház egyik romos (az *elméseknek* kijelölt) melléképületében rendelt, itt adott túl az idese-reglett napi nyolcvan-száz betegén. Reggel nyolcra a folyosót már megtöltötték (töltötték? megtömték!) a betegek, tarkaságuk, sokféleségük, ájtatos reményük egy zárandokhely gyülekezetehez volt hasonló. Elvira egy rejtett oldalajtón (vagy sekrestyeajtót, színészbe-járót mondjunk-e inkább?) hatolt be ide, s kezdetét vette a futószalagon végzett szeánsz. A hadiorvoslás stratégiájával dolgozott: „menthető – menthetetlen” – tekintete szinte tévedhetetlenül szelektált, s a *kötés* vagy *metszés*, ricinus vagy aszpirin pólusai mentén osztotta ki ő is a vigaszait. Jobb sorsra érdemes képességekkel, a tömegrendelés embertelen nyomása alatt, a felszín zseniális kalandora – nem, inkább túlélő-művésze lett, s ösztönös érzékkel tapintott rá az emberek gyöngéire. („Ááá, kedves tanár úr – fuvolázta mélyen –, milyen igaz, milyen tragikusan szép, amit érez! A legnemesebb fájdalom sugárzik önből. De miért tépnénk föl a sebeket, hiszen a *jótekonyság*... a terápia, a gyógyulás érdekében... Ön tehetséges, tehetséges és elhivatott!... Ilyen jellemmel, meglátja, ön főnixként szárnyal föl ebből a tragédiából!...”)

Vigaszai, ezek a hirtelen ható s a hipnotizáltan megnyílt lelkeket narkotizáló gyors-balzsamok legtöbbször pszichológiai közhelyek, egyszerű, ám hatásos frázisok voltak – legalábbis a betegek többségénél rövid időre hatott. Lelkesen, már-már átszellemülten jöttek ki tőle, hogy életük nyomorában, két vizit között, delejes erővel világítson előttük: „Elvira megértett... Elvira is megmondta nekem...” – Sajnos, melléfogásai is ezen dimenziókhöz voltak hasonlatosak, s az intelligens beteg, ha ráérezett vitriolos zöngéire, gonoszokodó felhangjaira és átlátott közhelyein, fájdalmasan megsebeződhetett az effajta „pszichoterápiától”...

(Még nem sejtettem, hogy néhány év múlva egy kisvárosi ideggondozóban engem is ugyanígy bedarál a gépezet, s Elvirát bírálni – aki páratlan erővel és zseniális helyzetfelismeréssel állta a sarat, s az „abogy lebet” törvénye szerint mégiscsak segített a betegein –, szóval nem sejtettem, hogy a rendelői nyomor hasonló körülményei közt magam is hasonló színvonalra szállók, s az az „erkölcsi alapom” – hogy az ifjú titánok olykor nagyképp fölényével leszóljam ezt a hívóatunkat is megalázó stílust – nemsoká elvész.)

Hogy ennyi felemáság, a lelkiismeret ilyen diszsonáns hangjai mellett mi kötött mégis az osztályhoz? Talán az ember különös védekező készsége a magyarázat, hogy képes életben maradni, épségben elviselni olyan helyzeteket is, melyek utólag alig érthetőek. Az itt elmondott, éles fénybe citált eseményeket is állandó belső szűrők dolgozhatták fel, s élüket, folytonos marásukat mindenképp tompíthatta némi bensőségesség, ami szintén jelen volt az osztályokon. A sajátos egymásra-utaltság, akár egy tutajon, őrzőt és őriztetet, mondhatni összekapcsolt. Szövetségek, pártfogói állapotok alakultak ki a régi betegekkel: sokuknak lenyűgöző egyénisége volt, különös legendákkal, – s a velük való kapcsolat már nem fért a szabályos mederbe, inkább összetartozássá, kölcsönös rászorultsággá alakult.

...Hajnal úr, a görög bölcsesket idéző, markáns arcú „poeta doctus”, ki prófétikus óráiban sorra ajánlja fel a fiatal asszonyoknak, hogy a „szent közösülés” révén beavatja őket a Fehér Forradalomba. Ajánlatát mindig halk szavúan, udvariasan, a bőséggel megáldott kiválasztottak finom tapintatával teszi meg. Sohasem rajta, mindig a nők kishitűségén múlott, hogy a misztériumok rejtve maradtak előttük...

Régi lakónk a mindenkivel érdes, goromba, de a magánytól reszkető s szeretetre vágyó Kemenes Pista is. „Hát a csöppség hogy van?!” – ordítja rám teli torokból, fél órával azután, hogy épp az ügyeitem alatt Ági lányom megszületett. „Aztán vigyázzon, hallja-e – üvölti tovább –, az effélékkel még nem lehet akárhogy bánni!” Másnap virágot hozott, hogy vigyem el Editnek, és a gyermekágyas hetek alatt hűségesen szállította a hatodikra a tejet, a még párolgó reggeli kenyérral...

Süket Lali kulcsembere, fontos személyiség volt az osztályon. Eredete, kórházba kerülése már homályba veszett, senki sem látott róla anyakönyvet vagy kórtörténetet. Róla még D. úr, a főápoló is csak annyit tudott, hogy „valamikor a háborúból fújta ezt ide a szél”. Arca a gyengeelméjűek kortalan vonásait mutatta, de Lali gyengeelméjűsége – sőt süketisége is – folyton gyanúba került, ahogy némasága sem volt egészen hitelre érdemes. Mint a legrégebb lakó, elhatárolta magát minden betegszereptől, sőt felügyelte s a maga módján igazgatta is az osztályt. Együtt élt, lélegzett velünk, ráérezett örömeinkre, gondjainkra, s ezek őbenne még nagyobb, olykor szökőkőnyi hullámot vetettek. Voltak „emberei”, akiket kedvelt, s haragosai, akiket teljes szívéből utált. – Reggelenként a folyosó elején várakozott, s ha kedvenc doktora belépett az ajtón, az öröm atavisztikus, hörgő torokhangjaival nyakába ugrott és lehetőleg szájon csókolta. Baromian erős, kalodaszzerű öleléséből lehetetlen volt szabadulni. Akit szeretett, ezzel az öleléssel cipelte-taszigálta a folyosón végig, a kezelő előtt még két percig rázogatta, majd engedékenyen belökte az ajtón. Átkai, melyeket a véle nem rokonszenvezőkre vagy a nem tetsző parancsokat osztogatókra szórt, félelmetesek voltak. Elfűlő, szinte sikoltó torokhangon sorolta ekkor a bűnös összes, általa ismert vétékét, lopva elkövetett turpisságait, melyeket kimunkált pantomimmal és obszcén mozdulatokkal tett még érzékletesebbé. Intrikus volt és nagy diplomata. „Az osztályon süket hordja a legtöbb pletykát” – mondta ki róla a fáma, s ebben mindenki egyetértett. Reggelenként, ha látta megjönni a „főnököt”, figyelmeztetően és velünk szolidárisan üvöltött be az ajtón: „Oktooo!” – s hogy pontosítson, mutatta, hogy a „doktor” magas, és kicsit fenn hordja az orrát. S ha egy fiatal nő tovább időzött a főorvosnál, mint ahogy azt Lali erkölcsi érzéke

megengedte volna, a folyosón strázsálva, zsémbesen, morogva tett pár beszédes karmozdulatot. De férfiszolidaritását sohase adta fel, mert ha Margó, a főorvos felesége ilyenkor arra tévedt, acélos csápjával őt is magával ragadta, és félreeső zugokba húzva negyedórát tartotta szóval, míg csak meseszövegéből az „oktooo! oktooo!” kiáltásokra föl nem neszelt a főnök, s színre nem lépett, hogy nejét kiszabadítsa.

Sanyi bácsi pedig a skizofrén betegek „kettős könyvelésének”, lenyűgöző tudatváltásainak volt klasszikus esete. Hajnaltól az ablaknál állt, s a rácsokon túlra, a messzeségbe nézett. Egy állandó, végtelen monológ foglya volt, révült tekintettel vitatkozva órákon át a kísértő szellemekkel. De neve hallatára azonnal átkapcsolt, hogy a kezelőben összegyűjtse a vérvételi cédulákat s a vizsgálatkérő lapokat. „Lenne még más is, Sanyi bácsi, – fűzte hozzá olykor valamelyik ápoló – odaát a nővérek is szeretnének még bevásároltatni.” Sanyi bácsi átment a női oldalra, fölvette a rendelést a néhány vekni kenyérré s vajra, tojásra, gyümölcsre, üdítőkre – a négy nővértől vagy húszféle tételt. Papírra semmit nem jegyzett. Átporoszkált az udvaron, miközben mormogva gabalyította az elhagyott monológ fonálát, s tekintete újból a távolba révedt. Leadta a cédulákat, a konzíliumkérő lapokat szétszította az osztályokon, bevásárolt, majd visszatért. És miután hibátlanul elszámolt az áruval és a visszajáró pénzzel, föltekintte a kérdést: „Van még valami, kérem?” S ha nem volt, rövidet bólintva megszokott folyosói ablakához lépett, s a kiteszítettak fölényével, de egész lényével már, kilépett közülünk. Csak az ő titka volt, hogy a kiteszítő semmi várta-e ilyenkor, vagy a boldogok derűje vette át uralmát fölötté...

Idővel összeforrunk az osztállyal, s így szolgálatunk valódi értéke, vétkes cinkossá-gaink és bűneink foka már szinte megítélhetetlen. Aki szerette ezt a munkát, nehezen tudott szabadulni tőle, bármerre járt is a falakon kívül. Nem tudtam könnyen otthagyni én sem: ségyenem, átkom, reményem és vigaszom volt egyszerre, jóságunk és romlottságunk tükröképe, akárcsak a kinti világ – amit az emberek öntelt magabiztossággal szerettek normálisnak hívni.

A HITEL 1995. áprilisi számában – Egri Árpád szerzői álnévvel – megjelent írás változata.

Szegedi Kovács György

MIÉRT VANNAK

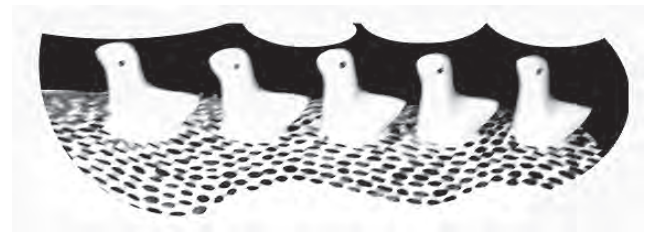
Miért vannak cserépből a szép emlékek, a rosszak meg acélból; behálózván idegeinket szétbonthatatlan, szétvághatatlan, s kerékbetört, árva lelkünk csak hull alá pörögve.

MI MINDIG

Mi mindig csak ezt akarjuk; dogmák igájába hajtani remegő fejünket, s ha olykor le is megy a lázbeteg lelkiismeret tüze, a vádoló újra jön: Kevés vagy. Üdvösségről korai még beszélni. Temérdek munka kell és szenvedés, sanyargatás, meg ilyesmi. S már megint a cselekedetek átkos mezején gubbasztunk térdre hajtott fejjel egy magányos, borostyán-kabátos kereszt alatt, ott, a keskeny út mentén.

Vörös Nagy Gréta tusrájza

Bobory Zoltán KHÁRON ÚR KÉREM!

Azért írok önnek, mert szeretem az életem.
S sokan vannak, akik szeretnek, fontosak nekem.

Értelmetlen hát minden követés, ladikozás,
hajnali suttogások, ringató, konok varázs...

Hát Kháron úr! Én Bobory Zoltán arra kérném,
egyelőre ne zaklasson, hagyjon engem békén.

Ám, hogy barátságunkon ne essen csorba, végül,
ajánlok önnek néhány címet. Persze, név nélkül!

KHARÓN VÁLASZA

Én egy egyszerű révész vagyok,
ki mint más is, a piacról él.

Reggel kimerem a vizet,
öreg, kiszolgált ladikomból,
fölvesszem a rendeléseket,
aztán indulok a munkába.
A Stüx kérem, nem gyerekjárték!

Hogy maradnék sokszor az ágyban!
Mert nem könnyű ám ezzel a sok
unalmas, hallgatag lélekkel.
Viszont a pénz, az meg kell, jól jön
ha befolyik némi obolosz...
S bár tudjuk, a Főnök haragszik,
mégis van, aki megveszteget.

Hogy megéri-e? Hát nem mindig...
Múltkor alaposan ráfáztam,
mert visszavíttem a H. urat;
egy esztendő ültem bilincsbén...
Így aztán meg kell jól gondolnom,
a váratlan ajánlatokat...
De maga tisztességes ember!
Kedvelem azt, ki szeret élni,
pedig féltem ezt a munkámat;
Mert legalább van! Mit csinálnék?

Szóval, halaszthatunk, csak kérem:
Maradjon közöttünk az üzlet.

Tudja, Erebosz és Nüx fia,
nem kerülhet senki ajkára,
holmi kis korrupció miatt.

Tehát kezét rá, áll az alku.
Ha valóban végiggondolta.
És kézben a Főnök parancsa.
Mert az, azért – tudja - kell hozzá.

Nélküle tehetetlen vagyok.
Forduljon felé bizalommal.
Könyörögjön egy kicsit neki.
Az önérzet, uram ilyenkor...

És – kérem –, ne feledkezzen meg
az oboloszról sem, mint mondtam,
én is csak a piacról, élek...

A HOLT LELKEK ÜZENETE A LADIKBÓL

Mi már jól vagyunk...

Bármilyen is a Stüx,
háborgó, félelmetes és
zavarosan morajló,
nincs ok a félelemre.
A mi öreg révészünk
furcsa figura, az biztos,
de, meg kell mondani,
érti a szakmáját.
Biztos kézzel irányítja
a rozoga, agyonhasznált,
sokat látott ladikját.
Pedig micsoda örvények,
vad hullámok, szél rázza!
És ez az örökös sötétség...

Tudja, hiába próbálna
kérdőzködni, beszélgetni,
mi már csak a fennebbvaló
szavát értjük. Ezért aztán
inkább őt emlegeti –
jobb ha ezt nem idézem.
Ilyenkor persze úgy teszünk,
mintha nem hallanánk.

Inkább várjuk a fényt,
ami majd azt jelenti, hogy
vége ennek az utazásnak...
Átértünk. Valahova...

Az Öreg néha mordul egyet,
kérdés valamit, de láthatóan
figyelnie kell mindenre:
ha nem érünk át, oda még
az a kevés obolosz is.
És ugye ő is a piacról él.

Szóval, nagyjából értjük egymást.
Néha tesz ugyan kétértelmű
utalásokat, kenőpénzről,
de mintha nem hallanánk.

Ebből volt elég!
A fene sem akarja
azt a Világot.

Csak érjünk át – végre

Gáspár Aladár A KERT

ami addig csak ábrándja volt
egy menhely utáni vágy esélye
van végre úgy ahogy remélte
belakta gondozza, vigyázza

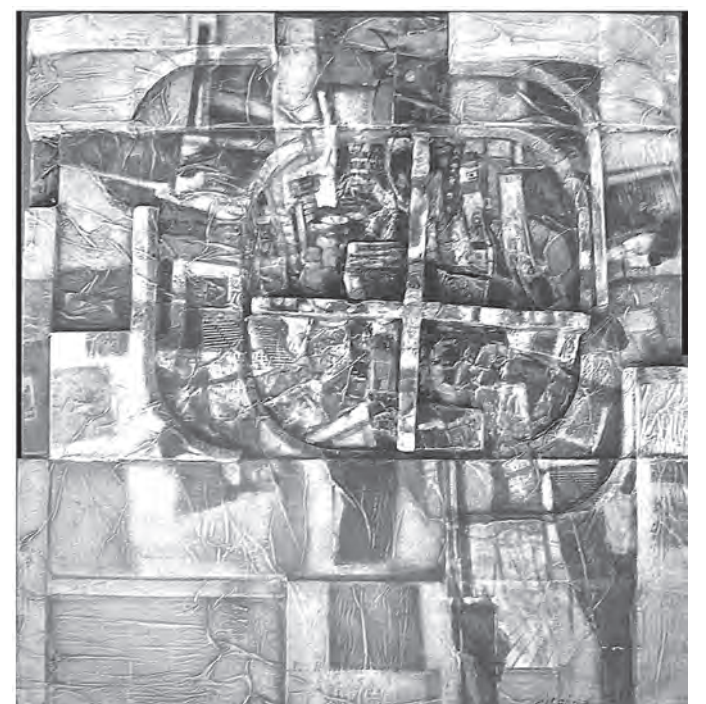
a kertet
e parányi pontot
ezt az idős-időtlen teret
Isten végtelen tenyerén találta
kimérte magára vette
így lett a hely
e kozmosz-darabka
énje véges részlete
fakuló fejjel magához jó közel
önként és önfeledten ücsörög
sűrög-forog a koros fák között
várja a titkos holnapot s hogy
váltsák egymást a csalóka évszakok
élte legjava tettel vagy tétlenül
itt múlik el az idő siet
általa vele vagy nélküle
napra nap továbbpenderül

a kert fölött az ég ragyog
szólnak szép madárdalok
neszeznek apró állatok
tarka lepkék rajzanak
a földön és a fák között
a természet szelíden susog
külvilági zaj sehol csak
a béke csendjét hallani ez
éri lelkét mindenekfölött
a kert földje mélye
hervadt múltjára réved
virágzó jelenét élteti s
hordja jövője magzatát
a kert számára végszükség lehet
őt pedig a kert nem nélkülözheti
együtt lélegeznek szótlanul
figyelnek kérnek és közölnek
de meddön próbálják egymást
mentegetni mert a pillanat
a földön és a fák között
mindig továbbszalad s
a törvénynek érvényesülnek
a vetés kikel s legtöbbször beérik
ami elindult mindig véget ér

a kertben örök nyughelyet remél

Dunaújváros, 2019. január

Gáspár Aladár – „Házam – hazám” –
70x67, vegyes technika, 2018

Zirig Árpád

NEM TUDOM...

Nem tudom, hogy mit
őriz a perc,
haldoklót búcsúztat,
vagy új életet köszönt
a lenyugvó nap.
Nem tudom mit őriz
a rám nehezedő alkony
e füstfelhőbe bújt
béna akarat

A tavaszt emlékebe kaptam,
gyöngyfűzéses nyarat
talán örököltém,
szüretelő őszt
nagyon vágytam,
fürödtem a fényzőnben.
Most itt állok a tél
jeges kapujában,
vennék még magamnak
elmélkedésre egy kis időt.
Most még csak látogatni
jöttem, nem itt maradni
e borzongató temetőt.

Ocsenás Péter

A BOLT

(részlet a „Várospusztítók” című készülő regényből)

1975

Osziék sokáig nem gondoltak bele, miért „bolt”-nak nevezik a vidéki nagyszülők a házuk legnagyobb helyiségét. A félig raktárnak, félig mosókonyhának használt szobában rengeteg minden halmozódott fel az évek során. A falak mellett és különösen a sarkokban üstök, kádak, régi bútorok, hatalmas dobozok sorakoztak. Tisztán volt tartva minden, de csak ez különböztette meg egy padlás hangulatától. Itt nem lehetett játszaniuk, nehogy valami veszélyes akadjon a kezükbe. De mindig a tiltott gyümölcs a legédesebb, ha nagymama a kertben dolgozott, vagy az utcán trécselt a szomszédokkal, a két testvér azonnal itt termelt. Keresgéltek, találgatták az ismeretlen tárgyak rendeltetését. Egyszer Öcsike ritka kincsre bukkant a dobozok között. Egy mérleget talált, két sárgaréz tányérral, és egy fadobozban tartott, hiánytalan súlykészlettel. Előszedték, próbálgatták, egészen belefeledkeztek a játékba, észre sem vették, hogy nagymama időközben visszajött, beosont a nyitva hagyott ajtón, és megállt mögöttük. Ijedten tették le a súlyokat, mikor megszólalt:

– Szóval megtaláltátok.

Furcsa remegő hangon beszélt, a várt leszidás elmaradt. Oszi felnézett rá, és egy könnyecsetet látott a szemében.

– De vigyázzatok rá nagyon, ne szórjátok szét! Ugyanúgy vissza kell pakolni mindent a dobozba, ahogy volt! – ez már a régi, parancsolós nagy volt, és a gyerekek ettől valahogy megnyugodtak. Magukra hagyta őket, sietett a konyhába. Ez volt az első alkalom, hogy a szülők nélkül töltöttek itt pár napot, fontos volt, hogy minden időre elkészüljön. Kisvártatva nagypapa csoszogott be. Ő is párás tekintettel figyelte az unokákat. Megmutatta hogyan kell használni a mérleget, aztán az egyik sarokban álló kupachoz lépett. Lassú mozdulatokkal kutatni kezdett:

– Na várjatok, mutatok valamit!

A két gyerek mellé állt, izgatottan nézték, miféle csodát bányászik elő. Végül egészen a fal mellől, egy nagy fém táblát húzott ki. Feléjük fordította:

„Vegyskereskedés” – volt rá írva, régies, mives betűkkel.

Oszinak csak ekkor állt össze a kép. Nagypapák korábbi üzletében álltak éppen. De miért nem mondták eddig? Mintha valami titok lett volna. Megmozgatta a fantáziáját az új információ. Próbálta elképzelni, milyen lehetett régen. Körbe nézett, valami nagyon hiányzott:

– És hol volt a bejárat?

Az öreg az ablak felé mutatott:

– Ott mellette egy ajtó volt, csak befalaztuk, mikor be kellett zárni a boltot.

– Miért kellett bezárni?

Nagypapa nem válaszolt, visszatette a táblát a fal mellé. Miután elindult kifelé, még visszafordult:

– Erről nem beszélünk. Ez már nagyon régen volt.

1950

Kisjóska egykedvűen rugdosta a járdán maradt dió szemeket. Az öregasszonyok szorgalmasan szedegették, de folyamatosan jött az utánpótlás a dús lombok közül, és nem győzték. Most is egyedül jött haza az iskolából, a többiek még az udvaron maradtak, vagy a faluban csatangoltak. Sok leckét kaptak, osztályelsőként nem tehette meg, hogy valamit elmulaszt. Amúgy is kicsit kívülről érezte magát, amire anyu is folyton ráerősített.

– Te csak tanulj, nem kell neked a parasztyerekekkel játszani! – ez volt a szavajárása.

Olyan is előfordult, valamelyik osztálytársa eljött hozzájuk, de az asszony elzavarta. Kisjóska már elhagyta a félutat jelző tornyos házat, füttyülni próbált, de sehogy sem akart úgy sikerülni, mint a többi fiúnak. Ahogy közeledett a házukhoz, először észre sem vette a fekete autót. Talán egy hete sem lehetett, amikor először látta itt. Két furcsán öltözött ember jött vele, sokáig elidőztek a boltban. Közben apu többször visszajött a lakásba, papírokat keresett. Miután elmentek, anyuék sokáig beszélgettek. A fiú nem nagyon figyelt, az új könyvét olvasa, amit apu hozott a városból. A következő napokban valami meghatározhatatlan feszültség szivárgott a házba. Csak később jutott eszébe, hogy a látogatókhoz okozhatták a változást. És most megint itt voltak. Csendben kinyitotta a kaput, elsétált a kacsák mellett, be a belső-kertbe. Anyu nem volt sehol. A háborúban megsérült verandán és az előszobán át a konyhába nyitott. A sparhelten őrizetlenül gőzölgött az ebéd. Belesett a függönyön át a bolthelyiségbe. A két bőrkabátos a pult előtt állt, egy nagy füzetet lapozgattak. A szülei túldaldalt, egymás mellett állva figyelték őket. Az asszony hirtelen hátranézett, észrevette Kisjóska intett a férjének, és a boltból a konyhába lépett. Gondosan becsukta az ajtót, majd megsimogatta a gyerek fejét.

– Kész az ebéd, mindjárt teritek.

– Kik ezek a bácsik, anyu?

– Erről nem beszélhetsz senkinek az iskolában!

– Miről ne beszéljek?

Anyu magával húzta a fiát a nappaliba, és suttogva folytatta:

– Ellenőrök. Mindent átnéznék, már megint.

– És most baj lesz?

– Nem lesz semmi baj, csak most ilyeneket csinálnak mindenhol.

Kisjóska nem értette, megvonta a vállát, és az asztalhoz ült. Ketten ebédeltek, apu az egész délutánt a két idegennel töltötte. A fiú az étkezés után az ablak elé tolta az asztalt, és nekiállt a leckének. Anyu közben kihordta a tányérokat, aztán a konyhában szöszmötölt hosszasan. Odakint szomorú, őszi esőfelhők gyülekeztek. Ólomsúlyú, nyomasztó csend hömpölygött a nappaliban.

1975

– Nagypapáknak mindene volt a kisbolt. Ezért küzdött több mint egy évtizedig, miután elmenekült a Felvidékről. Sokáig segéd volt az ország másik végében. Teljesen egyedül, idegenek közt, minden segítség nélkül. A családjával nem találkozhatott, rajta kívül

mindenki ott maradt, a határok le voltak zárva. Aztán megkapta a mesterlevelet, idekerült a faluba, és végre megvetette a lábát. Nehezen fogadták el az itteniek, de aztán fokozatosan sikerült a bizalmukba férkőzni. Egyre többen jártak ide. Jött a háború, a front, de túléltük. Lassan megindult az élet. Mindenki fellelegzett. Azt gondoltuk, könnyebb lesz. – Oszi édesapja nagyot sóhajtott. Mióta visszajött értük és értesült a megtalált bolti mérlegről, valahogy megváltozott. Ahogy szénézett a régi bolthelyiségben, a fiúk hirtelen távolinak, idegennek érezték. Látszott rajta, hogy megelevenednek előtte az üres falak: festett polcok, fiókok tűnnek elő a régmúltból. A bejárat ajtajánál megszólal a kiscsengő, új vendég érkezését jelezve.

– És milyen volt? – kérdezte Oszi, mire a férfi, mintha először látná, rámeredt.

– Milyen volt? Nézd a padlót, a volt bejárat felőli rész színezett beton, ez volt az eladótér, befelé pedig fapadló, itt állt nagypapa a pult mögött. Jöttek a vásárlók, mindenkivel beszélgetett kicsit. Ha valami nem volt, felírta és hozatott. Mindent árult: fűszereket, kenőcsöket, olajokat, magokat, ami kellett akkor egy háztartásba. Bejárt a városba, ott szerezte be az árut. Néha előfordult, hogy bent is aludt. Megbecsülték az emberek. Kis szünetet tartott, Öcsike óvatosan megszólalt:

– Miért nem beszélgetek erről korábban soha sem?

– Mert nagyon fájdalmas volt nagypapának visszaemlékezni. Elvesznek tőled valamit, amiért egész életedben küzdöttél. Ami kitölti a mindennapjaidat. Ami értelmet ad. Aztán egyszer csak nincs többé. Utána szegény nagyon megváltozott. Búskomor lett, úgy mázskált köztünk, mint egy kísértet. Eljárt a kocsmához, de soha nem ivott egy kortyot sem. Csak beszélgetett pár szót mindenkivel.

Oszi lelkében harag gyúlt:

– De ki záratta be a boltot? Ki tehetett ilyet?

Édesapja megsimogatta a fejét.

– Majd ha nagyobb leszel, megérted!

A fiú elhúzódott. Úgy érezte, a lehető legrosszabb választ kapta.

1950

Kisjóska felriadt az ablakcsörömpölésre. Rögtön utána, az utca felől lábdobogást hallott. Amúgy is nyugtalanul aludt mostanában. Anyuék is feszültek, és az iskolában csúfolják a boltjuk miatt. Azt mondják, a szülei feketéznek, és meglopják a vásárlókat. Közben apu petróleumlámpát gyűjtött, és átment az üzlethelyiségbe. A fiú figyelte az imbolygó árnyékot a csipkefüggönyön át, de mert kiszállni az ágyból. Az asszony is a férje után ment. Fojtott beszélgetés hallatszott.

– Itt van egy tégladarab. Ezzel dobták be – mondta a férfi. Anyu sopánkodott:

– Még jó, hogy nem a másik ablakot, ahol a gyerek alszik.

– A bolt miatt támadtak.

– De kik lehettek?

– Mindegy. Felheccelik őket, aztán ez lesz.

Óvatosan lenyomták a gyerekszoba ajtajának a kilincset, a fiú becsukta a szemét, mintha aludna.

– Fel sem ébredt – suttogta anyu és kiment. De Kisjóska szemére sokáig nem jött álom. Forgolódott, felriadt minden kis neszre. Másnap jött az üveges, kicserélte a törött bejárat ablakot. Apu utána bement a városba, és csak este ért haza. Köszönés nélkül leroskadt a konyhai hokedlire, és azonnal látszott rajta, nagy baj van. A felesége gyorsan kiküldte a répát rágszáló fiút, aki bolt felől visszalopózott, és a nyitva felejtett ajtón át hallgatózott.

– Mi történt? – kérdezte az asszony halálra váltan.

– Elkezdtek bevonni az engedélyeket. Azt mondják államosítás jön.

– Az mit jelent?

– Elviszi a boltot az állam.

– És akkor mi lesz?

– Mivel mi itt alakunk, lehet az egész házat elveszik. Földönfutók leszünk.

– Ezt nem tehetik.

– Ezek bármit megtehetnek. Egymás után tűnnek el az emberek. Ha valamelyik visszajön, olyan, mint egy élőhalott. Nem beszél semmit.

– Akkor mi lesz velünk?

– Ha bezárjuk, nem tudják elvenni. Legalább a ház megmaradhat.

– De akkor miből fogunk élni?

– A háztájiból. Meg majd varrogatsz. Aztán ha változik a helyzet, megint megnyitjuk.

– Mitől változna?

Kisjóska eleget hallott. Óvatosan a szobájába ment. Az ágyára feküdt, és a plafont bámulta. Nem értett mindent, de azt felfogta, hogy valami örökre elmúlik. Gombóc volt a torkában. Mi lesz velük? Mit hoz a jövő? Anyu ment be a szobába, meglátta a riadt tekintetét. Rögtön megértette, hogy mindent hallott.

– Rendben lesz minden. Nem kell félni!

Másnap apu elkezdte mondogatni a vevőknek, hogy bezárnak. Új árut már nem is hozatott többé. Egy hét után a maradékot átadta az állami boltnak. Mesteremberek jöttek, leszerelték a pultot, elvitték a szekrényeket. Aztán befalazták a bejáratot. Apu mindent elkövetett, hogy még az emléke se maradjon a boltnak. Furcsa tűzben égett ezekben a napokban.

– Megmentjük a házat! Nem lesz az övék! – morogta állandóan maga elé, már-már megszállottan. Aztán amint végeztek mindennel, kiürült az üzlethelység és csak csupasz falak maradtak, elhagyta minden ereje. Csak ült naphosszat az elcsendesedett házban, napokig a kertbe sem nézett ki. Kisjóska ijedten kerülgette, nem nagyon merete megszólítani. Aztán pár nap múlva magához hívta. Megszorította a gyerek vállát, a szemébe nézett és csendesen azt mondta:

– Hát fiam, folytatjuk. Valahogy élni kell.

Többet nem szólt, sapkát tett a fejére, kiment a fészkerhez és gondosan az eresz alá rendezte a fahasábokat, ahogy azt még otthon, gyerekkorában, a Kárpátok bércei közt megtanulta. Közéltett a tél.

P. Maklári Éva

BÚCSÚ A TENGERTŐL

Döbrentei Kornél: *A harapófogó öblében*

Döbrentei Kornél 2018-ban megjelent - válogatott verseit tartalmazó - kötete időintervallumát tekintve akár versebe öntött életrajznak is tekinthető. A kötetet szerkesztő Szakolczay Lajos az 1967 és 2018 között keletkezett művekből választotta ki azokat a verseket, melyek átfogó képet adnak mai irodalmunk egyik legjelentősebb képviseléről. A szerkesztő, aki egyben a költő kritikus is, e „mindenség-parafrazisokat” (Szakolczay L.) hat idősíkra tagolja, és az *Ajánlások könyve* c. viselő 8 verssel zárja. Így a kötet 109 költeményt ölel át, s mindegyik időszakasz az életútra jellemző címet kapta.

Az ódai szárnyalás, a látomásos képek, a földi és égi világ összefonódása, a szabadon áramló, hol erőteljesebben, hol lágyabban rímbe hajló sorok az első verstől jellemzik a kötetet, ezt a költészetet. A versíró életrajzát, származásából fakadó hátrányait tekintve érthető ez a bilincsek ellen lázadó hang és a „csak azért is” magatartást felmutató gazdag képáramlás. Vissza-visszatérő képei – föld, ég, tenger, a természet örök szépségei, Isten-hit – azt a szeretet – és végtelenség-vágyat sugallják, amire ennek az „önmocskában fortyogó” (*Kérelem, csata előtt*) bolygón élő embernek szüksége lenne a megtisztuláshoz.

Az első két ciklus között keletkezett versek lírai alanya még legtöbbször a költő, önnön kiszolgáltatottsága, akár mások életével összhangban: „Meztelenségem tükrében itt vagyok, / szörnyű örökségként bűneimre hagyottan, irtózatosságtelennül.” (*Meztelenül*) Mégsem adja fel, ahogy ezt 1976-ban, a 30. születésnapjára írt soraival bizonyítja: „Engedj hétmérföldes meséket lépni, élet! / Oldd meg bokámon a birsalmanehezéket. / Engedj vonítani tisztaságért – erős vagyok, ... száz mennyet félvállon elbírok.” Önmaga mellett fontos szerepet kap a család: az édesanya, „a harctérről hazáért levélköteget” elégető apa, a testvér, a még 56-ban is egyetlen boldogságként felragyogó gyermekkor, a Jézuska ajándékként megkapott „igazi foci.” Ezeket az érzelmeket a játékosabb, könnyedebb ritmus is alátámasztja. A körülölelő világ rusnyasága, tragikus nemzeti történelmünk eseményei – Mohács, Don, Arad –, személyes tragédiái (kisfia halála) azonban a reménytelenséget növelik.

Ez a költői magatartás szerepveire is jellemző. Olyan jellemek arca mögé bújik, akik emberi nagyságukkal fölénnyel a kisszerű társadalmi harcoknak. Így lesz Martin Luther King, az amerikai polgárjogi harcos, „az egyetlen lehetséges tőkély a torz időben”; így lesz Széchenyi (*Húsvétel Döblingenben*), aki kemény hangon szólítja meg még az Urat is: „segítsd felkelni és járnai a népem”; így válik Zrínyi Ilonává, Szendrey Júliává; s míg az egyik Mária-hoz könyörög az ország és saját sorsának támogatásáért, „Júlia úrasszony” egy tüneményes, nagyon emberi Petőfi-képet rajzol elénk, ezzel is bizonyítva, hogy a hőssé válás az ember természetes, de Isten által támogatott kegyelme. A szerepversek közül *Júdás magánbeszéde* a kor tragikus kritikájává nő, összefonódik a szakrális és a valós. Az áruló lelki-furdalása, önbüntetése nem mentség. A pénz hatalma gazembereket termel, újra és újra feltámadnak ők is. A verset záró sorok keserű jóslatok: „...veled együtt támadok / fel, de én ezer alakban! – / bőlcsőim a / népkertekbe kitett följelentő ládikák”.

Ahogy erősödik a haza sorsáért érzett fájdalom, úgy szaporodnak a mondathalmazok, hosszú versek, szárnyal a hang, gótikus oltárok épülnek a verssorokból, és ezek előtt az oltárok előtt néha még Istennel is perlekedik: „Nagyisten, mert egyetlen egyszer szembeszállt, dacolt Veled, / kiűzted Ádámot, hogy megvédd édened / de velünk mi lesz, / hová forduljunk, kibez?” (*Elmaradt vezeklés*)

A hetvenes évektől ez a hang csak erősödik. A cselekvési vágy és az idetartozás szinte Kölcsey, Vörösmarty követésére emlékeztet. Felelevenednek történelmünk képei: Koppány serege, Dózsa trónusa, a fuldokló aradi táj, Világos, Isonzó, Pripjaty-mocsarak, Trianon, a tragikus győri templomostrom, Apor Vilmos püspök vértanúsága, a nők meggyalázása, 56 soha nem feledhető emléke, Európa álszent viselkedése: „mindig magunk maradtunk, / míg szólt a Kossuth-nóta, / kufárló Európa / Baleságunk dicsérve, / forradalmunk kimérte... / ..hej, mindig az a nóta-: / a vigéc Európa / száját tépve buzditott, / s eladta, mint gyarmatot/ barikádnyi jövőnket, / majd kussolt:” (*Halottak napi vers*) A szoboravatás párbeszédes dráma-vers (még a szerepjáték költemények közé is sorolható) Tóth Ilona, 56-os mártír iszonyú szenvedéseiről, a vallatók embertelenségéről, állati lényéről. Mégis a bizakodás hitét hordozzák a befejező sorok. A szobor (Tóth Ilona) szavai a költő szavai is: „...segélje Isten a népem / szálfa egyenesen élni, / szálfa egyenesen élni.” A költő emléket állít e tragikus évek más áldozatainak is.: Gérecz Attilának (*A medveölő halála*), Bauer Sándor diáknak, aki 1969-ben tiltakozásként felgyújtotta magát a Nemzeti Múzeum lépcsőjén (*Fáklya*).

Fontos szerepet kapnak a kötetben barátaihoz, költőtársaihoz írott vagy nekik ajánlott gondolatai, töprengései. Tiszteletet, szeretetet mutatnak, és sorsuk közös sebeit is látatják. Így olvashatjuk: Pilinszky János, Nagy László, Kormos István, Száraz György, Csoóri Sándor, Tőkés László, Sinkovits Imre, Nagy Gáspár, Gyurkovics Tibor, Szervátiusz Tibor nevét. Erőt, biztatást próbál nyújtani, pedig önmaga is vigaszra szorul, de bízik helytállásában: „...győzőm bittel”, és erre biztatja barátait is. – „NE HAGYD MAGAD!” – írja a 70 éves Csoórinak, a bánások elleni védekezésre sarkallva őt.

Megszólítja a nagy költőelődöket is: Balassi Bálintot, Berzsenyi Dánielt, Petőfit, a „szabadságról önkínzó álmodó” hordozó nagy példaképet, és megidézi a szeretetért mindent feláldozó legendás történelmi alakjainkat: Szent Margitot, Szent Erzsébetet. „Isten-kód” c. költeményében egész kultúrtörténeti kronológiát olvashatunk rólunk, génjeinkbe kódolt múltunkról. Ilyen Isten-kód a Halotti Beszéd, az Ómagyar Mária-siralom, a Csodaszarvas-legenda, Balassi költészete, Illyés Gyula anyanyelvről írt gyönyörű metaforája, a keresztény ima kulcsmondatai.

A szippantók megjönnek ciklustól szaporodnak a válogatásban a hosszú, egymásba fonódó verssorok, és egyre meghatározóbbá válik a haza-motívum. A ciklus címét adó költemény szerkezetében, az ihlet perceinek megélésében – bár más látomásvilágban – emlékeztet Kosz-

tolányi Hajnali részegség című csodájára, de míg ott Isten felé szálló dalt csihol a költőből a látomás, itt a test „koszos kis műhelyéből” kiszabaduló lélek visszahull a józan, negatív valóságba: „megjöttek a valóság kijózanító követői, / a szippantók”, és az éteri állapot vissza-csúszik a mosószippan világ talajára.

A rendszerváltás sem oldja fel a költőben élő keserűséget. Úgy érzi: mást kapott, mint várt. „Bár nyitva a kalitkaajtó, / nincsen erő, szabadba kibajtó,” – írja *Az ötvenedik stáció* kezdő soraiban; és ez a hang végig megmarad. A kötet utolsó versében is történelmünk testet-lelket gyöttrő tragédiáit sorolja (*Rovásírás egy emlékoszlopra*).

A válogatásban helyet kaptak lágyabb hangulatú versek is: *A város születése, A tenger, Könnyed őszi dal, Az almafa halála, Háromputtonyos bordal, Egy körtefa erogén zónái, Fűszerköltemény*. Ez utóbbi két vers hangulatában, kedélyében, játékoságában egész más lélekállapotot mutat. A Fűszerkölteményt lezáró sorok magára a versre is igazak: „...kit guszttusa hajt nemes ízek után, / ám pénze csekély, vacsorája silány, / e műremeket falatozta tovább.”

A kötet egészére azonban a harc állandósága jellemző, a megváltoztathatatlanság fájdalma, s az időrend utolsó, nagy, hosszú verse is ezt hangsúlyozza: „...csak vonyítók, csapdába csalt, kiirtásra szánt csikaszk –,”

A válogatás és szerkesztés azt mutatja meg az olvasónak, hogy Szakolczay Lajos otthon van Döbrentei Kornél világában, érti gondolatait, tiszteli bátorságát, és az általa választott versek a kiadó, Püski István szavait is igazolják: „...minden verssorából, minden mozdulatából sugárzik magyarságtudata, hazáját féltő, védő lelkiisége.

Lukácsy József

TERSÁNSZKY JÓZSI JENŐ

1888–1969

A napjainkban már méltatlanul elfeledett, de termékeny alkotói pályája alatt sem megbecsült, sokoldalú tehetséggel bíró, az élet örömeit nagykanállal habzsoló, Kossuth-díjas író emlékét szeretném feleleveníteni.

Akinek Kakuk Marciját olvasva, néha Karácsony Benő vagy Rejtő Jenő regényeinek különös hangulata is felidézhető bennünk, hiszen a derű, a humor, a finom ironia és a társadalmi alulnézet mindhármójukra jellemző.

Tersánszky Józsi Jenő 1888. szeptember 12-én született Nagybányán. Eredetileg festőnek készült, de édesapja nyomására jegyzőgyakornok lett, majd beiratkozott az eperjesi jogakadémiára, a budapesti folytatás tandíját elmulatta, így kénytelen volt segédmunkásnak állni. Első novelláját, a Csöndes embereket is pénzhány miatt írta. Osvát Ernő figyelt fel tehetségére, így publikálhatott először 1910-ben a Nyugatban.

Kakuk Marci, Tersánszky „kóperegényeinek” – pl. Kakuk Marci ifjúsága; Kakuk Marci a zendülők között vagy Kakuk Marci vadászkalandja – a társadalom peremén tengődő, szeretetreméltó, ravasz, sokszor bolondozó főhőse mindig a túlélésre törekszik, és nem érdeklik az élet megoldásra váró nagy kérdései. Valamiféle fura, olykor argónak tűnő, keveréknyelven beszél. A világot nem akarja megváltani, a közösségbe való betagozódástól is elzárkózik. Tersánszky regényeinek és elbeszéléseinek félvilági figurái különböző társadalmi közegekben sokféle tapasztalattal és nyelvi kifejezésmóddal találkoznak. Ezért, a fogalmazási hibákkal tarkított, a tájnyelv, a tolvajnyelv, a diáknyelv és az ezeken átszűrődő szalonképes köznyelv elemei keverednek megszólalásaikban.

A regényírás konvencióinak elvetése, a gyakran élőbeszédszerű kifejezésmód hibáinak megőrzése, a fajsúlyos etikai kérdések mellőzése egy olyan sajátos, néha parodisztikus és rendkívül létszerű irodalmi nyelvet eredményez, amely mindenképpen poétikai bravúrnak tekinthető.

Tersánszky Józsi Jenő önkéntesként harcolt az első világháborúban. Világháborús regényeiben – *Viszontlátásra drágám...* vagy *A margarétás dal* – az eseményeket rendhagyó módon, a front közelében tartózkodó kiszolgáltatott nők sorsán keresztül ábrázolja. 1922-től a Nyugat állandó munkatársa, a Pesti Naplóba is ír tárcákat és kritikákat. A baloldali értékek elkötelezett híveként a két világháború közötti időszakban sokat végzalták, 1949-ben Kossuth-díjat kapott, de a Rákosi-érában sem írhatott egy ideig. Ekkor gyermekirodalmunkat gazdagította báb- és mesejátékokkal. Utolsó műve 1962-ben jelent meg, Nagy arnyakról bizalmasan címmel, amely irodalmi kortársai kissé ironikus portréit tartalmazza. Ötven évvel ezelőtt, 1969 június 12-én távozott az élők sorából.

Réz Pál szerkesztő-műfordító mondja róla: „Megállás nélkül hülyéskedett, miközben hallatlan finomsággal és tudással írta le a valós életet, semmi érzéke nem volt a pénzhez meg az élet valóságához. Bort ivott, elég sokat, mindig mesélt a régről, a háborúról vagy Erdélyről, a nagybányai művésztelepről. És persze a nőügyekről.”

A második világháború után Tersánszky „zenehumoristaként” lépett fel bárókban és egyéb szórakozóhelyeken. A krisztinavárosi Budavári utcában hosszú évtizedeken át reggelente a kapu elé kiállva tilinkójátékával szórakoztatta az éppen arra járókat. Íme, ilyen egy kedves bohém.

Kocsis Csaba

MADÁRDAL

Láttam én már karón varjút,
ének zengett kicsit falsul.
Kis pacsirta fenn az égen
dalolgat a messzeségnek.

Kicsi madár, kicsi fészek,
Kalitkában zeng az ének.
Hullámos a papagáj
ki fog kelni egy tojás.

CSALAFINTA KISCICA

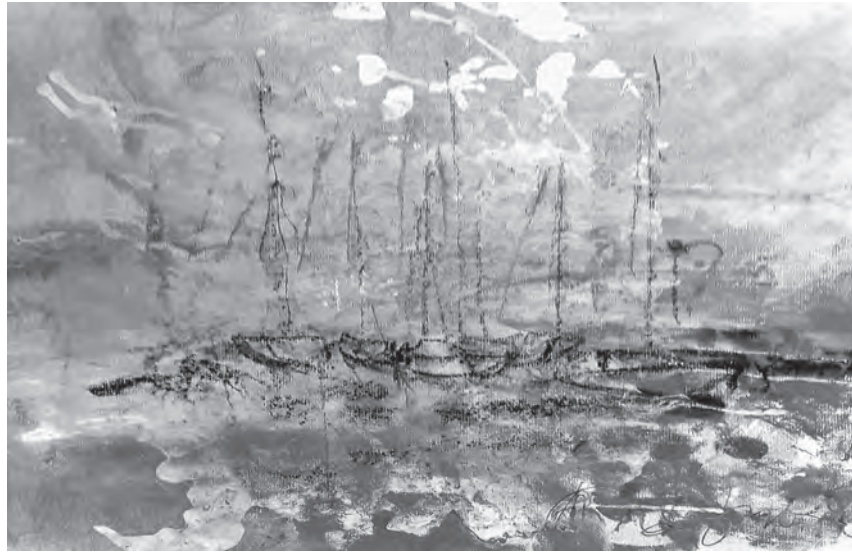
Cirmos cica csalafinta,
kakaós a palacsinta.
Gazdája egy öreg néni,
aki szeret vele élni.

Nincsen egér, unatkozik,
kosarában nyújtózkodik.
Hol a pamutgombolyag?
Elkapom a frakkodat!

TENGELIC

Szép madár a tengelic,
piros álarc a fején,
Éppen tegnap énekelt
az almafa tetején.

Öltöztette a tavaszt,
csőrében egy napsugár,
Folt hátán folt köpönyegű,
tűzről pattant kismadár.

Acsa Szűcs Imre – Velencei-tavi kikötő – 40x32, vegyes technika, 2016

Zirig Árpád FÜRDIK A TÁJ

Utam mentén
nyárfák ezüstjében,
kukoricás zöldjében,
búza aranyában
fürdik a táj.
Ég kékjével parolázik
tizenhárom pálmajegenye,
lombjukban rejtőzve
trillázik egy
nyugtalan madár.
Elhalkul, majd új
énekbe kezd.
Felhősödik. Délutáni
csendben ősz
idéző jelkép-
csavargó szellő érkezik.
Magához ölel mindent,
testet ölt a gyönyörűség.
Gondolatban ide idézem
sorsom fényes éveit.

Bercel Hunor

– 9 éves –

MADÁRHANGON

Trambuli
n

Tisztelt Olvasóink! Kedves Szülők, Nagyszülők!

Ha tizenkét éves korig gyermeke, unokája verset ír s mutat Önnek,
kérjük, küldje el az alábbi címre: boboryz@gmail.com,
vagy, Vörösmarty Társaság 8000 Székesfehérvár, Kossuth 14.

*A veréb csivitel,
a réce hápog,
nem valami fülbemászó.*

*A cinke csipog,
a galamb burukkol,
de a dallama
lágý, kellemes.*

*Nem bánom,
csak daloljatok,
mindig nagyon szépen!*

*Én pedig veszek nektek
frissen sült cipót.*

Felelős kiadó:

Tóth István polgármester

Válogatta, tervezte és szerkesztette:

Bobory Zoltán

Honlap: vorosmartytarsasag.hu

A kiadvány typográfája:

Revák István

Nyomdaipari előkészítés:

Revák István László

Nyomdai munkálatok:

ALTO Nyomda

Székesfehérvár, Irányi Dániel utca 6.

– Tel: 22/510-579

Felelős vezető:

Vass Tibor ügyvezető igazgató

Agárdi Gyógy- és Termálfürdő – Az igazi családi fürdő

Az Agárdi Gyógy- és Termálfürdő páratlan környezetben elhelyezkedő egészség-sziget. 1000 m mélyről feltörő 580 C⁰-os, alkáli-, hidro-karbonátos, kloridos, szulfátos, kalcium - és fluortartalmú gyógyvize, elsősorban reumás panaszok, kopások, mozgásszervi megbetegedések, egyes nőgyógyászati rendellenességek és műtéti fájdalmak enyhítésére, megszüntetésére javasolt. Gyógyászat a nagyszülőknek, wellness és szauna a szülőknek, móka és kacagás többhelyszínes játszótérrel a gyerekeknek.

Szolgáltatásaink:

- beltéri gyógymedence és kültéri termálmedence összesen 600m² vízfelülettel
- beltéri családi medence és egy szézonális, több generációs élmény-medence közel 650m²-en
- fedett díjmentes játszóház, illetve szabadtéri játszótér a gyerkőcöknek 500m²-en
- díjmentes nyári animátor programok az egész család számára
- baba-mama sarok
- korszerű szaunavilág, különleges szaunafelöntések
- magas színvonalú balneo- és fizioterápiás gyógyászati kezelések a megújult gyógyászati részlegen
- sport és beauty szolgáltatások
- minden igényt kielégítő vendéglátó egységek (melegkonyha étterem, snack-bár, koktélbár, strandbüfék, stb..)
- kemping szálláshely szolgáltatás (***)